

บ้าน ที่สองของลูกรัก

คู่มือพ่อแม่ เลือกสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างไร...ลูกรักปลอดภัยและพัฒนาการดี

บ้าน ที่สองของลูกรัก

บ้านที่สองของลูกรัก

โดย สำนักก่อนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ISBN : ๙๗๔-๘๐๓๗-๔๕-๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กันยายน ๒๕๔๙

: จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

งบประมาณแผ่นดิน : ราคา ๑๕ บาท

เผยแพร่ โดย : สำนักก่อนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๙๐ ๔๒๖๑ โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๔๒๖๓

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

๑. ก้าวแรกที่ต้องกล้า...ถึงเวลาตัดสินใจ ๔
 ๒. เมื่อลูกต้องอยู่สถานรับเลี้ยงเด็ก ๖
 ๓. สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือ
โรงเรียนอนุบาล เลือกอะไรดี? ๘
 ๔. รักลูก...แต่รังเกียจความพร้อม ๑๔
ก่อนส่งเข้าสถานรับเลี้ยงเด็ก
 ๕. สถานรับเลี้ยงเด็กอย่างไรที่ควรเลือกให้ลูก? ๒๔
 ๖. พ่อแม่ ควรมีบทบาทอย่างไร ๓๒
- ภาคผนวก ๓๕
- ตัวอย่างรายชื่อศูนย์เด็กเล็กน่าน้อย
- บทส่งท้าย ๓๙

ดูกันก่อน

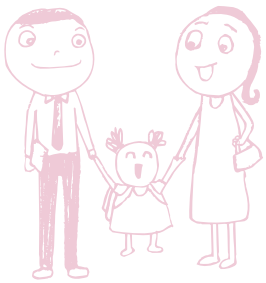
ทุกวันนี้ ความจำเป็นของสถานรับเลี้ยงเด็กทวีความสำคัญยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสังคมเมือง แต่รวมถึงสังคมชนบทด้วยที่พ่อแม่ต่างต้องช่วยกันทำมาหาเลี้ยงชีพ จึงไม่สะดวกที่จะเลี้ยงลูกเองในช่วงกลางวัน เด็กวัยก่อนเรียนจำนวนมากกว่า ๗,๐๐๐,๐๐๐ คน จึงถูกส่งให้สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กช่วยทำหน้าที่แทน

ถึงแม้ว่าปัจจุบันสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าในอดีตมาก แต่การที่เด็กเล็กๆ จำนวนมากๆ ต้องมาอยู่ร่วมกันในที่ใดที่หนึ่ง ยังมีความจำเป็นที่พ่อแม่ จะต้องให้ความสำคัญในการพิจารณาคัดเลือกสถานที่ ที่มั่นใจว่าปลอดภัย และสามารถทำหน้าที่ส่งเสริมศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญาให้กับลูกได้ดีด้วย

หนังสือเล่มนี้ นอกจากจะให้แนวทางสำหรับพ่อแม่ในการเลือกสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ยังแนะนำให้พ่อแม่เตรียมความพร้อมลูกก่อนส่งเข้าสถานรับเลี้ยงเด็กด้วย เพราะที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด การพัฒนาให้เด็กคนหนึ่งๆ เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพนั้น พ่อแม่ยังคงเป็นบุคคลที่มีหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรักและเอาใจใส่ ให้โอกาส และกำหนดขอบเขตที่เหมาะสมสำหรับลูก โดยที่มีสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพช่วยเสริมอีกทาง

กรมอนามัย
ปรารถนาให้เด็กไทยมีพัฒนาการดี

ก้าวแรกที่ต้องกล้า...ถึงเวลาตัดสินใจ

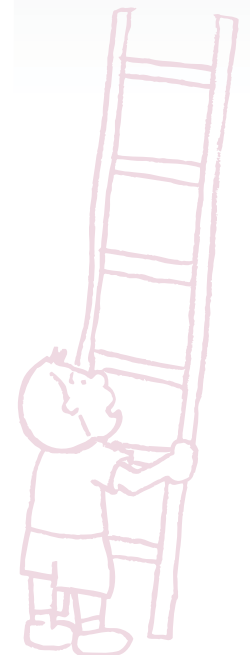
นับจากวันที่ลูกเกิดมา แม่ทุกคนแม่จะเหน็ดเหนื่อยเพียงใด..มันก็เทียบไม่ได้เลยกับความสุขใจและความประทับใจที่มีรู้ลึมนับวันเวลาผ่านไปนานเท่าใดไม่รู้ รู้เพียงว่าแม่ปรารถนาจะอยู่เพื่อดูแลเจ้าตัวน้อยให้เติบโตแข็งแรง และมีพัฒนาการที่ดีอย่างไม่รู้เหนื่อย

แต่เมื่อความจริงของชีวิต คือพ่อและแม่มักรู้สึกมีความจำเป็นอีกอย่าง ที่ต้องประกอบอาชีพ...การตัดสินใจให้ใครมาช่วยเลี้ยงดูลูกแทน จึงเป็นเรื่องที่นำมาซึ่งความกังวลใจ และยากจะตัดใจ ถ้าหากคนๆ นั้นมิใช่ญาติที่ไว้ใจ...

ปัจจุบันพ่อแม่ หัวอกเดียวกันนี้ มีมากขึ้นเรื่อยๆ...เมื่อทางเลือกมีจำกัด ก็จำเป็นต้องตัดสินใจ และก่อนจะฝากลูกให้สถานรับเลี้ยงเด็กที่ใดที่หนึ่ง ช่วยดูแล ควรพิจารณาถึงข้อดี ข้อด้อยต่างๆ อย่างรอบคอบ และเมื่อพิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างรอบคอบแล้วควรคิดให้สบายใจว่า เมื่อลูกไปอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กในช่วงกลางวัน อย่างน้อยใน ๘ ชั่วโมงนั้น ลูกจะได้รับการดูแลที่ดี และมีการพัฒนาการด้านต่างๆ ที่อาจดีกว่าต้องพาลูกกระหกระเหินไปกับพ่อแม่หรือจ้างพี่เลี้ยงมาอยู่กับลูกที่บ้านตามลำพัง...แต่นั่นหมายถึงเราต้องเลือกให้เป็นด้วย

เมื่อลูกต้องอยู่สถานรับเลี้ยงเด็ก

การส่งลูกไปสถานรับเลี้ยงเด็ก มีทั้งข้อดี และข้อควรระวัง ที่พ่อแม่ควรพิจารณาและไตร่ตรอง รวมทั้งต้องเข้าไปมีส่วนร่วม อย่างเหมาะสม ในการเลี้ยงดูลูกอย่างสม่ำเสมอ มิใช่ปล่อยให้เป็นที่ของครู หรือพี่เลี้ยงเด็กเพียงฝ่ายเดียว

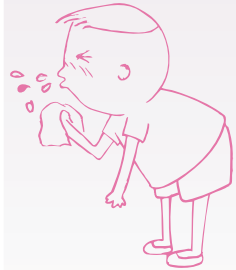

ข้อดีของการที่ลูก ได้อยู่สถานรับเลี้ยงเด็ก

- เด็กๆ ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับเด็กคนอื่นๆ และผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่พ่อแม่ เด็กจะสามารถปรับตัวได้ดีกว่าที่แม่กังวลใจ (อย่าห่วงไปเลย)
- เด็กๆ ได้เรียนรู้การรอคอย และการไม่ได้ตั้งใจ ไม่ได้เป็นคนสำคัญที่สุดบ้าง เนื่องจากครูมีเด็กต้องดูแลหลายคนซึ่งเป็นการฝึกให้รู้ว่าในโลกของความจริงเราเป็นเพียงส่วนหนึ่งของโลก มิใช่ทุกอย่างในโลกเป็นของเรา
- เด็กๆ จะเห็นคุณค่าของการได้อยู่กับพ่อแม่มากขึ้น (อาจทำให้ดื้อน้อยลง...ลองสังเกตดู)

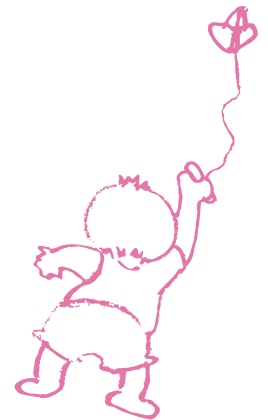
ข้อควรระวังเมื่อลูกอยู่สถานรับเลี้ยงเด็ก

เมื่อเด็กเล็กๆ ต้องอยู่ร่วมกันในสถานที่หนึ่ง ปัญหาที่ตามมาที่ยังแก้ได้ยาก คือการติดเชื้อโรคต่างๆ โดยเฉพาะการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ และระบบทางเดินอาหาร โรคมือเท้าปาก เช่น ไข้หวัด และท้องร่วง หรือแม้แต่อาจเกิดการบาดเจ็บเล็กๆ น้อยๆ จากการเล่นกับเพื่อน สิ่งสำคัญคือ พ่อแม่ต้องเตรียมร่างกายลูกให้แข็งแรง โดยเฉพาะเรื่องการกินอาหาร เพราะเด็กๆ จำนวนมากเมื่อไปโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็กมักรับประทานอาหารได้น้อย (คุณครูไม่รังเกียจตามป้อนอาหารเหมือนที่บ้าน) ทำให้ได้อาหารน้อยเจ็บป่วยได้ง่าย

เด็กๆ มาจากต่างครอบครัว ต่างวัฒนธรรม พฤติกรรมการพูด การกิน การเล่นต่างๆ ได้รับการฝึกฝนมาต่างกัน ทำให้บางครั้งเด็กๆ เลียนแบบพฤติกรรมที่เรียนรู้มาจากเพื่อน ทั้งที่ดี และไม่ดี เช่น การพูดคำหยาบ ซึ่ง พ่อแม่ ต้องมีวิธีรับมือ และปรับพฤติกรรมลูกอย่างเหมาะสม

อย่างไรเสีย...ลูกๆ ก็ต้องไปสถานรับเลี้ยงเด็ก อยู่ดี...อย่ากังวลใจจนเกินเหตุ ปัญหาอยู่ที่ว่าจะเลือกสถานเลี้ยงเด็กอย่างไรจึงมั่นใจว่าดีต่อลูกมากที่สุด...ต่างหาก

สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือ โรงเรียนอนุบาล เลือกอะไรดี?

ปัจจุบันสถานที่ที่รับเลี้ยงเด็ก มีการพัฒนาไปจากอดีตมาก พ่อแม่มีทางเลือกมากขึ้น ทั้งเนอสเซอรี่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาลทั้งเอกชน และรัฐบาล วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานที่เหล่านี้ โดยหลักใหญ่คล้ายกัน คือ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระพ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็ก เมื่อพ่อแม่ ผู้ปกครองต้องไปประกอบอาชีพ ขณะเดียวกันก็ช่วยเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้กับเด็ก เพื่อพร้อมที่จะเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น

เงื่อนไข และความแตกต่างคืออะไร สถานรับเลี้ยงเด็ก Nursery หรือ Daycare

มีความหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ว่าหมายถึง “สถานที่ที่รับเลี้ยงเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง ๖ ปี จำนวนตั้งแต่ ๖ คนขึ้นไป โดยผู้เลี้ยงมิได้เป็นญาติกับเด็ก” หรือให้เข้าใจง่ายๆ ว่ามิได้หมายถึงสถานที่ที่ พี่ ป้า น้า อา รับเลี้ยงให้ แต่สถานที่ดังกล่าว

จัดตั้งขึ้นมาเพื่อกิจการรับเลี้ยงเด็กโดยเฉพาะ บางแห่งตั้งชื่อให้น่ารัก น่าสนใจ เช่น “ก๊วกโก่ เนอสเซอรี่” หรือ “Babi Care” และอื่นๆ อีกมากมาย ส่วนใหญ่มักเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ที่ขออนุญาตจัดตั้งจาก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ดูให้ดี...บางแห่งไม่ได้ขออนุญาตจัดตั้งก็มีเหมือนกัน)

มีการเก็บค่าบริการรายเดือนอัตราค่าบริการประมาณ ๒,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่รับเลี้ยง ยิ่งเด็กเล็กยิ่งเก็บค่าบริการสูง เนื่องจากต้องดูแลมากเป็นพิเศษ และขึ้นอยู่กับคุณภาพบริการ และชื่อเสียงของแต่ละแห่งด้วย

รูปแบบการจัดการศึกษาหรือการส่งเสริมความพร้อมด้านต่างๆ ก็แล้วแต่นโยบายของแต่ละแห่ง เช่น แนวคิดการจัดการศึกษาแบบมอนเตสซอรี เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Child Center) หรือการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project Approach) หรือแนวทางตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือศูนย์เด็กเล็ก (Childcare Center)

มักเป็นชื่อเรียกสถานรับเลี้ยงเด็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล อบต. หรือหน่วยงานราชการ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการเลี้ยงดูและจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในพื้นที่หรือในหน่วยงานรับผิดชอบ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาล อบต. และหน่วยงานราชการดังกล่าว สามารถจัดตั้งได้ตามดุลยพินิจ

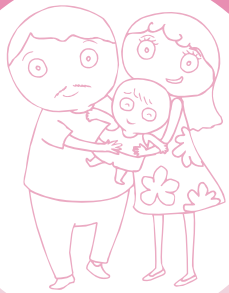
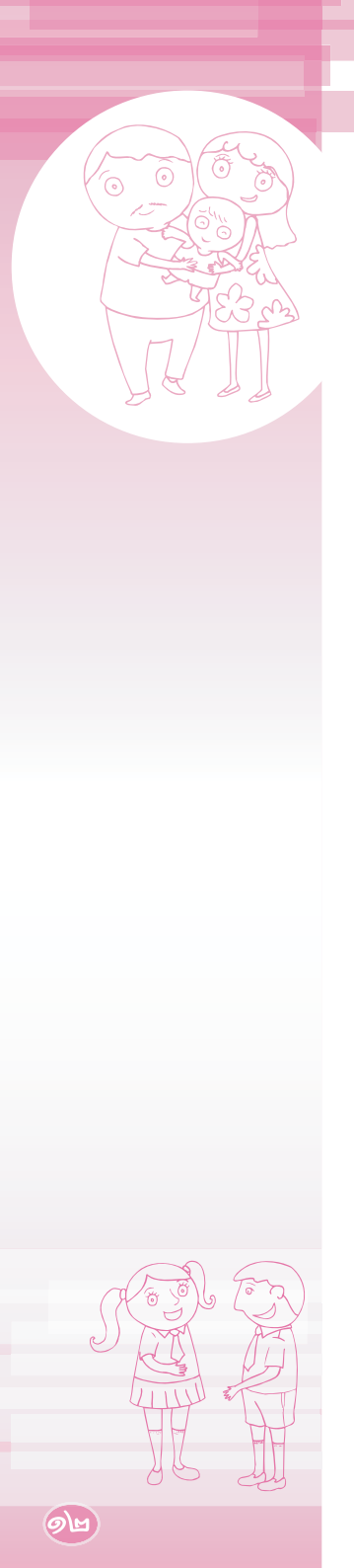
อายุของเด็ก ที่รับส่วนใหญ่ รับเด็กที่เริ่มโตแล้ว คือ อายุตั้งแต่ ๒ ปีครึ่ง ถึง ๖ ปี (แต่ส่วนใหญ่เมื่อเด็กอายุครบ ๔ ปีเต็ม พ่อแม่มักพาไปเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล)

ค่าบริการอยู่ระหว่างเดือนละ ๕๐๐-๑,๕๐๐ บาท ต่อเดือน หรือบางแห่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลที่มีงบประมาณสนับสนุนมากพออาจให้บริการฟรี (ปัจจุบันมีมากขึ้น)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาขึ้นมาก จากในอดีตเป็นเพียงสถานที่รับฝากเลี้ยงเด็กช่วงกลางวัน มิได้เน้นเรื่องการจัดการศึกษา มาเป็นสถานที่เทียบเท่าโรงเรียนอนุบาล แต่ปัจจุบันยังมีความแตกต่างหลากหลาย และขึ้นอยู่กับศักยภาพของเทศบาลหรืออบต. ที่รับผิดชอบ บางแห่งใช้แนวคิดการจัดการศึกษาแบบมอนเตสซอรี หรือแนวคิดการจัดการศึกษาแนวตะวันตก แต่ส่วนใหญ่ใช้แนวทางตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือศูนย์เด็กเล็กลักษณะนี้ประมาณ ๑๖,๐๐๐ แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศ

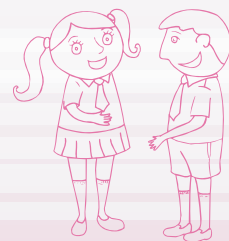

โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten School)

มีทั้งสังกัดรัฐบาลและเอกชน ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตเมือง และพอจะมีฐานะมักนิยม เนื่องจากคิดว่าเป็นการดีที่ลูกจะได้เริ่มเรียน และเชื่อมั่นคุณภาพของครู ที่เป็นครูอนุบาลโดยเฉพาะ

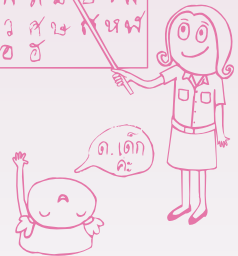
โรงเรียนอนุบาลรัฐบาล เปิดรับนักเรียนเมื่ออายุครบ ๔ ปีเต็ม และเรียน ๒ ปี คือ อนุบาล ๑ และอนุบาล ๒ แต่ถ้าเป็นโรงเรียนอนุบาลเอกชน จะเริ่มรับตั้งแต่เด็กอายุ ๓ ปีเป็นต้นไป เรียน ๓ ปี คือ อนุบาล ๑ ถึง อนุบาล ๓ นอกจากนี้บางแห่งมีห้องเด็กเล็ก เปิดรับเด็กอายุ ๒ ปีครึ่งด้วย

ค่าบริการสูงกว่า สถานรับเลี้ยงเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จ่ายเป็นค่าเทอม ๒-๓ เทอมแล้วแต่โรงเรียนแต่ละแห่ง โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาลเอกชนส่วนใหญ่ค่าเทอมสูงกว่ารัฐบาล มีตั้งแต่เทอมละ ๘,๐๐๐ บาท ถึง ๔๐,๐๐๐ บาท และปัจจุบันโรงเรียนอนุบาลที่เป็นโรงเรียนนานาชาติเก็บค่าเทอมสูงมาก มีให้เลือกมากขึ้น

รูปแบบการเรียนการสอน ในโรงเรียนอนุบาล รัฐบาลจะใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นส่วนใหญ่ แต่ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน อาจมีรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ นำมาจากต่างประเทศ และประยุกต์กับสังคมไทย และปรับตามนโยบายของโรงเรียนนั้นๆ ซึ่งพ่อแม่ควรหาข้อมูลและสอบถามรายละเอียดจากครูที่รับผิดชอบการจัดหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อประกอบการตัดสินใจ ปัจจุบันมีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอนุบาลทั้งรัฐบาลและเอกชน ประมาณ ๒๐,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ

พจนานุกรม									
ก	ข	ฅ	ค	ฅ	ฅ	ฅ	ฅ	ฅ	ฅ
ง	จ	ฉ	ช	ฅ	ฅ	ฅ	ฅ	ฅ	ฅ
ญ	ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ถ
น	ด	ต	ถ	ท	ธ	ด	ด	ด	ด
บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร
ล	ว	อ	ฮ	อ	ฮ	อ	ฮ	อ	ฮ
อ	ฮ	อ	ฮ	อ	ฮ	อ	ฮ	อ	ฮ

รักลูก..เตรียมความพร้อม ก่อนส่งเข้าสถานรับเลี้ยงเด็ก

พ่อแม่ ควรเข้าใจพัฒนาการตามวัยของลูก และสามารถตอบสนองลูกได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีความสมบูรณ์ทางกาย และอารมณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก เพื่อให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย และเชาวน์ปัญญา เริ่มที่ร่างกายต้องแข็งแรง จาการกินอาหารที่ถูกหลัก ออกกำลังกาย และพักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ มีการกระตุ้นและตอบสนองที่พอเหมาะพอดี โดยใช้การเคลื่อนไหว และประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ของเด็ก

พัฒนาการตามวัยของลูก และการส่งเสริมเพื่อเตรียมความพร้อม

ขวบปีแรก (แรกเกิดถึง ๑ ปี) เด็กควรได้รับการเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจากพ่อแม่ และได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเหมาะสม คือ ไม่เร็วเกินไป เพื่อให้เด็กรู้จักความจริงที่ต้องรอคอย เป็น และไม่ช้าเกินไป เพื่อให้เด็กมั่นใจว่าไม่ถูกทอดทิ้ง เกิดความมั่นใจว่าตนเป็นที่รักและเป็นที่ต้องการของพ่อแม่ ซึ่งจะเป็พื้นฐานของการสร้างความไว้วางใจผู้อื่น และสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่นๆ ได้ง่ายเมื่อต้องอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก เด็กจะไม่หวาดกลัวการถูกทอดทิ้ง สามารถเรียนรู้ที่จะรอคอย อยู่กับเพื่อน และครูได้ง่าย

ขวบปีที่ ๒ (๑-๒ ปี) เป็นช่วงวัยที่เด็กกำลังพัฒนาด้านการพูด เด็กจะพยายามสื่อสารด้วยคำพูด และท่าทาง ถ้าพ่อแม่ และผู้เลี้ยงดู พยายามเข้าใจและตอบสนองไม่พูดภาษาเด็กแต่พูดซ้ำๆ ซัดๆ เป็นคำ หรือประโยคสั้นๆ ให้เด็กเห็นริมฝีปากขณะพูด แม้บางครั้งฟังไม่เข้าใจว่าลูกกำลังพูดคำว่าอะไร พ่อแม่ต้องแสดงท่าทีที่สนใจ และดูท่าทางของเด็กประกอบ เพื่อตอบสนองเด็กได้ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากพูด

และกล้าพูดแม้กับคนที่เพิ่งรู้จัก เมื่อไปอยู่สถานรับเลี้ยงเด็ก เด็กจะสามารถบอกความต้องการของตนเองได้ และกล้าซักถาม ความสามารถในการใช้ภาษาของเด็ก ยิ่งเร็ว เด็กยิ่งมีโอกาการเรียนรู้เร็วยิ่งขึ้น

เด็กวัยนี้วิ่งได้ตามลำพัง เริ่มมีความเป็นอิสระแยกจากแม่ได้ เป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ชอบสำรวจ และทดลองความสามารถตนเอง พ่อแม่ไม่ควรเอาแต่ห้ามปราม อย่าทำนั้น อย่าทำนี่ และลงโทษเด็ก เพราะจะทำให้เด็กไม่พยายามช่วยเหลือตนเอง และไม่กล้าทำอะไร ที่ถูกคือ พ่อแม่ควรเฝ้าดูใกล้ๆ ระวังอันตรายและอธิบายสิ่งต่างๆ ให้ลูกฟังอย่างกระชับ อาจจำเป็นต้องพูดซ้ำๆ

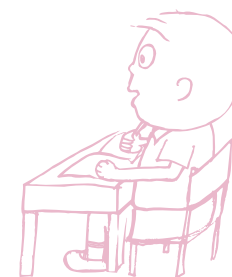
นอกจากนี้ควรได้รับการฝึกควบคุมตัวเองในการกิน นอนและขับถ่ายอย่างเหมาะสม ไม่เข้มงวดและไม่ซ้ำเกินไปเพราะจะฝิกยาก และควรเริ่มสอนมารยาททางสังคมง่ายๆ เช่น การสวัสดี การขอบคุณ เป็นต้น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมในสถานรับเลี้ยงเด็กได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปรับตัว

ขวบปีที่ ๒ (๒-๓ ปี) วัย ๒-๓ ปี เป็นวัยที่เริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับโลกภายนอก เด็กเรียนรู้ที่จะสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในทางที่ตนพึงพอใจ และเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว เป็นวัยที่ชอบเลียนแบบผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้สามารถเริ่มฝึกความรับผิดชอบ และระเบียบระเบียบวินัยอย่างได้ผลดี

พ่อแม่ควร**ฝึกให้เด็กรู้จักเก็บของเล่นเข้าที่** เมื่อทำน้ำหกให้น้ำผ้ามาเช็ด หัดแปรงฟัน รับประทานอาหารเอง โดยพยายามฝึกสอนและค่อยๆ ถอยห่าง เมื่อเด็กทำได้เองดีขึ้น ไม่คาดหวังร้อยเปอร์เซ็นต์ และภายใต้บรรยากาศที่ดี พ่อแม่จะช่วยเฉพาะสิ่งที่เด็กยังทำเองไม่ได้ และที่สำคัญคอยให้กำลังใจในสิ่งที่เด็กพยายามทำ

การฝึกระเบียบวินัย ช่วยให้เด็กเรียนรู้ว่าสิ่งใดที่เขาสามารถทำได้ เพื่อควบคุมตนเอง และเลือกทำสิ่งที่เหมาะสมให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม การวางขอบเขตให้เด็กต้องมีความมั่นคง สม่ำเสมอ และเอาจริงของพ่อแม่ และผู้เลี้ยงดูที่สำคัญแบบอย่าง การปฏิบัติตัวของพ่อแม่และผู้ใหญ่ใกล้ชิด มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการพัฒนาของลูกวัยนี้

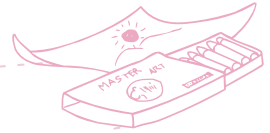
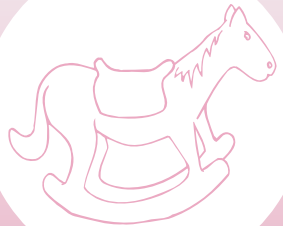

การฝึกให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง พ่อแม่ต้องเปิดโอกาสให้ลูกเรียนรู้ตั้งแต่ยังเด็ก ให้ลูกมีโอกาสทำอะไรด้วยตนเองเรียนรู้ถึงความสุข และภาคภูมิใจที่เขาสามารถแก้ปัญหาได้เองสำเร็จ พ่อแม่เพียงแค่คอยดูอยู่ห่างๆ แทนที่จะลงมือเอง

ฝึกให้รู้จักแบ่งปัน ถึงแม้ธรรมชาติของเด็กวัย ๒-๓ ปี จะเป็นวัยหวงของ แต่เด็กสามารถเรียนรู้ที่จะให้พ่อแม่ และคนที่เขารักก่อน แต่กับเพื่อนยังให้ไม่เป็น พ่อแม่ต้องค่อยๆ ฝึก โดยไม่บังคับเกินไป และต้องสอนให้รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่แย่งของผู้อื่น ถ้าเขาไม่ให้ก็ไม่เอา ในเด็กเล็กให้ใช้วิธีเบี่ยงเบนความสนใจ พ่อแม่ต้องทำสม่ำเสมอ และต่อเนื่องจึงจะได้ผล

เมื่อเด็กสามารถควบคุมตนเองได้ เด็กจะมั่นใจเมื่อต้องไปโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก กฎข้อสำคัญที่ลืมไม่ได้ คือ อย่าฝากความหวังในการฝึกลูกไว้กับโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็กเพียงอย่างเดียว

ขวบปีที่ ๓ (๓-๔ ปี) เด็กวัย ๓ ขวบถือว่าเป็นวัยทองของเด็ก เป็นวัยที่สนใจ เรียนรู้นอกเหนือจากตัวเองไปสู่สภาพแวดล้อมมากขึ้น ผู้ใหญ่และเพื่อนๆ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กวัยนี้เป็นอย่างมาก เด็กจะมีพัฒนาการด้านร่างกาย ทดี่ขึ้น เดินอย่างมั่นคงและกระฉับกระเฉงสามารถควบคุมนิ้ว และมีมือได้ดีขึ้น ฝึกขีดเขียนเส้น และวงกลมได้ สามารถพูดเป็นประโยคสั้นๆ และสื่อสารได้ดี เด็กวัยนี้ชอบฟังนิทาน ช่างซักช่างถาม พ่อแม่ควรสนใจในการตอบคำถามของลูก และตั้งคำถามให้ลูกได้คิดบ้าง เด็กวัยนี้อาจมีปัญหากลัวหลายเรื่อง เช่น กลัวความมืด กลัวสัตว์ประหลาด พ่อแม่ควรค่อยๆ อธิบายและอย่าตำหนิลูก เด็กๆ อยากให้พ่อแม่และใครๆ รัก และยอมรับตัวเองมากๆ เด็กวัยนี้สามารถเล่นเป็นกลุ่มกับเพื่อนได้ จึงเป็นวัยที่มีความพร้อมที่จะไปโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็กได้แล้ว

ขวบปีที่ ๔ (๔-๕ ปี) ทั้งเด็กชายและหญิง ที่เข้าสู่วัย ๔-๕ ขวบ จะเต็มไปด้วยความตื่นตัว ทั้งร่างกายและจิตใจและไม่ใช่เด็กเล็กอีกต่อไป ร่างกายจะเติบโตใหญ่อ้วนวัยต่างๆ จะประสานสัมพันธ์กันได้ดียิ่งขึ้น แข็งแรงและมีพลังกำลังมากขึ้นกว่าเดิม สามารถพูดเป็นประโยคยาวๆ ได้ คำพูดและความคิดขยายขอบเขตกว้างไกลไม่สิ้นสุด มีความต้องการฝึกปรือตนเองอย่างต่อเนื่อง โลกโพน และมีจินตนาการกว้างไกล เป็นวัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ ระหว่างโลกความจริงและความฝัน ชอบอยู่ท่ามกลางเพื่อนๆ วัยเดียวกัน คุยจ้อได้ทั้งวันจนลืมหัว

เมื่อไปสถานรับเลี้ยงเด็กจะมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับเพื่อนและคุณครูทุกวัน พ่อแม่ควรสนใจและถามไถ่เพื่อทราบเรื่องราวของลูกและให้การสนับสนุนเรื่องต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เด็กมีอารมณ์แปรปรวนได้ง่าย บางครั้งจะมีถ้อยคำก้าวร้าว พ่อแม่ไม่ควรถือเป็นอารมณ์ แต่ควรมีท่าทีไม่ใส่ใจกับถ้อยคำไม่ดีเหล่านั้น ไม่นานนักก็จะเลิกพูดไปเอง

ขวบปีที่ ๕ (๕-๖ ปี) วัย ๕ ขวบ ถือเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อสุดท้ายของการเป็นเด็กวัยต้น ที่จะเข้าสู่วัยเด็กโตและแสดงให้เห็นแนวของการเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัย ๕ ขวบสามารถจับดินสอแบบผู้ใหญ่ วาดรูปตามแบบได้แต่ยังไม่พร้อมสำหรับการเขียนหนังสือ จะสนุกสนานกับการวิ่งและปีนป่าย เด็กวัยนี้เป็นนักเล่าเรื่องตลก ชอบอ่านหนังสือในแบบของตัวเอง รู้จักการรอคอย รู้ความหมายวันพรุ่งนี้ เข้าใจเรื่อง ต้นเหตุ และผลลัพธ์โดยไม่ลังเล เด็กวัยนี้ต้องการโอกาสในการเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ผ่านการเล่น และเริ่มเข้าใจโลกรอบตัวมากยิ่งขึ้น พ่อแม่จึงสามารถอธิบายเหตุผลที่ลูกต้องอยู่สถานรับเลี้ยงเด็ก และให้ลูกใช้ชีวิตอย่างมีความสุข แทนที่จะเฝ้ารอพ่อแม่มารับตลอดเวลาได้

แน่ใจ มั่นใจไหม? ว่าลูกพร้อมที่จะไปสถานรับเลี้ยงเด็ก

เพราะใช้ว่าเด็กๆ ทุกคนจะพร้อมไปอยู่ในที่ที่ไม่ใช่บ้านกับคนที่ไม่เคยรู้จัก อย่างในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียน และอายุไม่ใช่ตัวชี้ขาดที่จะบอกว่าลูกพร้อมเมื่อใด ดังนั้นพ่อแม่ควรเตรียมพร้อมให้ลูกในเรื่องสำคัญๆ เพื่อให้ลูกสามารถอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กได้อย่างมีความสุขดังนี้

๑. เติร์มสภาพให้ดี และแข็งแรงพอ เพราะสภาพในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียน ไม่เหมือนบ้าน เด็กต้องเจอแดดลม กินอาหารที่ไม่คุ้นเคย ได้รับเชื้อโรคจากเด็กคนอื่นๆ ถ้าเด็กสุขภาพดี จะไม่เจ็บป่วยบ่อย และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี

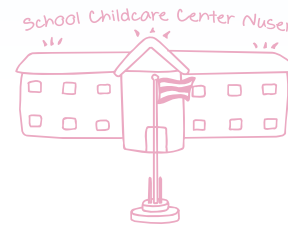
๒. ฝึกให้เด็กอยู่ห่างจากพ่อแม่ได้ โดยเริ่มฝึกจากช่วงเวลาสั้นๆ ระยะไม่ห่างมาก จนนานขึ้นและไม่เห็นพ่อแม่เป็นบางเวลา (โดยอาจทดลองฝากไว้กับคนที่ไว้ใจ) ให้เด็กเกิดความมั่นใจว่าแม้เมื่อมองไม่เห็นพ่อแม่ แต่ไม่ได้หมายความว่าเขาถูกทอดทิ้ง และเขายังมีความสุขปลอดภัยเสมอ

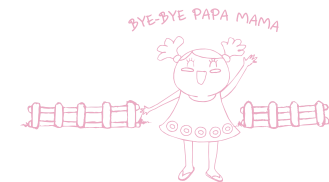
๓. ฝึกให้เด็กรู้จัก และยอมรับกฎเกณฑ์กติกา ที่สำคัญหลายอย่างได้ เช่น กิน นอน เล่น ทำกิจกรรมเป็นเวลา รู้จักการรอคอย รอคอย และเชื่อฟังคำสั่ง

๔. ฝึกให้มีสมาธิ เด็กควรมีช่วงเวลาความสนใจนานพอ รู้จักควบคุมตนเองให้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเล่นกิจกรรมต่างๆ ได้หรือฝึกการแก้ปัญหา ระหว่างทำกิจกรรมต่างๆ

๕. ลอนให้รู้ว่าที่สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียน ครู หรือผู้ดูแลเด็ก ต้องดูแลเพื่อนๆ คนอื่นๆ ด้วย เด็กจะสามารถอดทนต่อความผิดหวังเสียใจที่ไม่ได้รับความสนใจตลอดเวลาเหมือนเมื่ออยู่บ้าน

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เพื่อให้พ่อแม่ได้เข้าใจพัฒนาการตามวัยของลูก ช่วยส่งเสริมและเตรียมพร้อมให้ลูกก้าวสู่บ้านหลังที่สองได้อย่างมั่นใจ และอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างมีความสุขทุกๆ วัน

สถานรับเลี้ยงเด็กอย่างไร ที่ควรเลือกใช้ลูก?

การพิจารณาตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือ โรงเรียนอนุบาลให้ลูก เป็นช่วงเวลาที่สำคัญมาก เพราะ การตัดสินใจนี้อาจสำคัญที่สุดในชีวิตลูกก็ได้ ก่อนการตัดสินใจพ่อแม่ควรได้คุ้ยปรึกษาหารือกันให้แน่ใจว่าเราคาดหวังให้ลูกได้รับอะไรบ้าง... โดยปกติพ่อแม่ส่วนใหญ่คาดหวังที่จะเห็นลูกรักเรียนรู้อย่างมีความสุข สะดวกสบาย อบอุ่น และปลอดภัย ลูกควรจะได้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพและมีพัฒนาการดี ที่สำคัญพ่อแม่เองสามารถที่จะรับส่งสะดวก ไม่ไกลบ้านจนเกินไป และสามารถจ่ายได้อย่างไม่เดือดร้อน ...โรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่ราคาแพงไม่แนเสมอไปว่าจะมีคุณภาพดี ดังนั้นพ่อแม่ควรมีแนวทางในการพิจารณาเลือกอย่างเหมาะสม ดังนี้

๑. ที่ตั้ง
๒. สภาพแวดล้อมของสถานรับเลี้ยงเด็ก
๓. การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และฝึกสุนทรีย์
๔. คุณภาพครู หรือผู้ดูแลเด็กและสัดส่วนครูต่อเด็ก
๕. การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการเด็ก
๖. ความสมดุลระหว่างค่าบริการกับสถานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

๑. ที่ตั้ง

สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียนที่เลือกให้ลูก ควรอยู่ไม่ไกลจากบ้านจนเกินไป หรืออยู่ในเส้นทางไปทำงานของพ่อแม่จะสะดวก เนื่องจากเด็กไม่ต้องถูกปลุกแต่เช้า ทำให้นอนไม่พอ ง่วงเจียงอแง และพาลจะไม่ชอบโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นไปเลย อีกทั้งพ่อแม่ก็ไม่เหนื่อยจนเกินไป มีเวลาเหลือที่จะเล่นกับลูกบ้างในแต่ละวันทำงาน

นอกจากนั้น ควรพิจารณาด้วยว่า สถานที่ดังกล่าวไม่อยู่ใกล้แหล่งมลพิษ เช่น อยู่ช่อมรถนนตัดที่อาจส่งกลิ่นสีและเสียงอื้ออึง แหล่งน้ำเสีย หรือโรงงานที่ส่งกลิ่น ควน หรือฝุ่นละอองรบกวน ตลอดจนไม่อยู่ใกล้สถานีจำหน่ายเชื้อเพลิงประเภทแก๊สที่อาจมีการรั่วซึม หรือระเบิดในวันใดวันหนึ่งได้

๒. สภาพแวดล้อมของสถานรับเลี้ยงเด็ก

นอกเหนือจากที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็กแล้ว ควรพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในตัวอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นด้วย เนื่องจากเด็กๆ ต้องอยู่ในสถานที่ดังกล่าวตลอดทั้ง ๔ ชั่วโมง

๒.๑ ภายนอกอาคาร

- สะอาดเป็นระเบียบ แบ่งพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารอย่างเหมาะสม สวยงาม มีพื้นที่สีเขียวสำหรับเด็กๆ พักผ่อน หรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ธรรมชาติตามสมควร

- สนามหญ้าเรียบ ไม่มีหลุมบ่อ หรือกองวัสดุอันตรายใดๆ เพราะหน้าบ้านน่าอยู่ สะท้อนให้เห็นความใส่ใจของเจ้าของบ้าน

- หากมีการวางท่อระบายน้ำ มีการดูแลให้ถูกสุขลักษณะ คือเป็นรางระบายน้ำแบบปิด สภาพฝาปิดรางระบายน้ำไม่ชำรุด เพื่อแน่ใจว่าจะไม่เกิดอุบัติเหตุเด็กตกลงไปได้

- มีการจัดวางถังรองรับขยะตามจุดต่างๆ เหมาะสม ไม่มีเศษขยะตกเกลื่อนกลาด

- จัดให้มีสนามเด็กเล่นที่ได้มาตรฐาน มีเครื่องเล่นสภาพดีไม่ชำรุด สอบถามถึงมาตรการการดูแลสนามเด็กเล่นของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียนนั้นๆ ด้วย

๒.๒ ภายในอาคาร

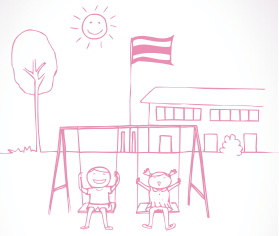
- ห้องน้ำห้องส้วม เป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ไม่ควรมองข้าม เพราะจะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นคุณภาพการดูแล และให้บริการของสถานรับเลี้ยงเด็กได้เป็นอย่างดี ห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาดและมี

สุขภัณฑ์ขนาดเหมาะสมกับเด็ก และจำนวนเพียงพอโดยเฉลี่ย ๑ ที่ ต่อเด็ก ๑๐-๑๕ คน นอกจากนี้ควรมีอ่างล้างมือ พร้อมสบู่อยู่บริเวณใกล้เคียงห้องส้วม เพื่อให้เด็กได้ฝึกสุขนิสัย การล้างมือหลังออกจากห้องน้ำ

ความสะอาดของพื้น สุขภัณฑ์ต่างๆ สะอาด รวมทั้งมีการระบายอากาศดีและแสงสว่างธรรมชาติส่องถึง จะทำให้ห้องน้ำ ห้องส้วมไม่อับชื้นลดการสะสมของเชื้อโรคต่างๆ ได้ดี ถ้าห้องส้วมนำใช้ เด็กๆ จะไม่ต้องกลิ่นปัสสาวะจนเสียสุขภาพ

ไหนๆ ก็ดูห้องน้ำ ห้องส้วมแล้ว อย่าลืมมองดูด้วยว่าในบริเวณดังกล่าวมีการจัดเก็บขวดหรือภาชนะใส่สารเคมีที่ใช้ทำความสะอาดอย่างมิดชิด พันมือเด็ก เพราะสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์เด็กเล็กจำนวนมาก...เก็บไว้ในห้องนี้ เพื่อง่ายต่อการนำมาใช้...ซึ่งต้องระวังให้ดีว่าง่ายต่อการให้เด็กสนใจนำมาเล่นจนเกิดอันตรายได้ด้วยหรือไม่

อย่าว่าจู้จี้..จุกจิกเลยนะ...ถ้าจะขอดูห้องครัว และห้องรับประทานอาหารของสถานรับเลี้ยงเด็กด้วย เพราะเป็นเรื่องสำคัญพื้นฐานที่ต้องจัดให้เด็ก และส่งผลต่อการกินอยู่ของเด็กอย่างมาก

- **ห้องครัวที่ดี** ต้องแตกต่างหากจากห้องทำกิจกรรม และห้องนอนของเด็กเพื่อไม่ให้ส่งกลิ่น หรือควรรบกวนที่รับประทานอาหารมีบรรยากาศดี ส่งเสริมความอยาก รับประทานอาหารให้เด็กๆ ซึ่งเป็นวัยหัดเล่นมากกว่ากิน โต๊ะเก้าอี้ควรเหมาะสมกับสรีระเด็ก อุปกรณ์ปลอดภัย (ใครจะว่าก็ช่าง...ลูกเราทุกคนต้องละเอียด รอบคอบ)

- **เครื่องใช้สำหรับเด็ก** ที่นอน หมอน ผ้าห่ม ตามปกติ ผู้ปกครองจะเป็นผู้เตรียมมาให้และนำกลับไปทำความสะอาดทุกสัปดาห์ แต่ก็ต้องดูแลจัดเก็บอย่างเหมาะสม ไม่ปนเปื้อน หมักหมม ระวังอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก เพราะเด็กๆ จะนอนคลุกคลี ทั้งหอม ทั้งดม บางรายอมด้วยก็มี ความสะอาดจึงเป็นหัวใจที่ทั้งพ่อแม่ และผู้ดูแล เด็กต้องเอาใจใส่ร่วมกัน

แก้วนํ้าส่วนตัว : สถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่งจัดทำให้ บางแห่งผู้ปกครองเตรียมมาจากบ้าน สถานรับเลี้ยงเด็ก ที่ดีต้องใส่ใจเรื่องสุขอนามัย ต้องแยกใช้ และมีการทำความสะอาดสม่ำเสมอ

แปรงสีฟัน : พ่อแม่ควรสังเกตสัณนิษฐานว่า สถานรับเลี้ยงเด็กนั้นจัดเก็บแปรงสีฟันถูกต้อง แยกของเด็กเป็นรายบุคคล มีสถานที่สำหรับแปรงฟันเหมาะสมหรือไม่...เพราะจะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการแปรงฟันให้ลูกได้เป็นอย่างดี

- **ห้องปฐมพยาบาล** มีอยู่ในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก หรืออยู่ในบริเวณใกล้เคียงที่สามารถใช้บริการได้สะดวก กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน หรือถ้าสังเกตไม่เห็น อาจต้องสอบถามถึงวิธีจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็กว่าทำอย่างไร และปลอดภัยเพียงพอกับลูกเราหรือไม่

๗. การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และฝึกสุขนิสัย

๗.๑ อาหารการกิน

เรื่องใหญ่มากๆ เพราะเด็กวัยนี้อยู่ในวัยกำลัง เจริญเติบโต การจัดหาอาหารกลางวันและอาหารว่างของ สถานรับเลี้ยงเด็ก พ่อแม่ต้องสอบถามและถ้ามีโอกาส ควรได้เห็นว่าผู้รับผิดชอบเรื่องอาหารของเด็กมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมอาหารสำหรับเด็ก เช่น อาหารกลางวันต้องครบ ๕ หมู่ เน้นฝึกให้เด็กได้ รับประทานอาหารที่มีผักเป็นส่วนประกอบ เนื้อสัตว์ ประเภทย่อยง่าย อาหารว่าง จัดให้เด็กได้รับประทาน ผลไม้ นมจืดและถ้าเป็นขนมควรเป็นขนมที่ไม่หวาน เหนียว ติดฟัน เป็นต้น

และจะดีมาก หากทางสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น จะ ช่วยลดการกินขนมกรุบกรอบและผงชูรสของเด็กๆ โดย มีนโยบายงดการนำอาหารประเภทนี้มาที่ศูนย์ฯ หรือ สถานรับเลี้ยงเด็ก และไม่อนุญาตให้มีร้านอาหารประเภท นี้อยู่ในโรงเรียน หรือศูนย์รับเลี้ยงเด็ก

๗.๒ การดูแลด้านความปลอดภัย

สถานรับเลี้ยงเด็กที่ดี ควรมีมาตรการด้านความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ เช่น

- มีอุปกรณ์ดับเพลิงพร้อมใช้งาน ออกแบบอาคารอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการขนย้ายเด็ก กรณีมีเหตุฉุกเฉิน เช่น ทางเข้าออกกว้างมีมากกว่า ๑ ทาง
- มีการจัดเก็บสายไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้า และติดตั้งปลั๊กไฟอย่างปลอดภัย
- มีแผนรองรับการดูแลความปลอดภัยสำหรับเด็ก ได้แก่ ระบบการรับส่งเด็ก การป้องกันบุคคลภายนอก การส่งต่อผู้ป่วย เป็นต้น

๘. คุณภาพของผู้ดูแลเด็กและสัดส่วนครูต่อเด็ก

คุณภาพของผู้ดูแลเด็ก อาจสังเกตได้ไม่ง่าย และคงไม่ค่อยสะดวกที่จะขอข้อมูลพื้นฐานใดๆ และลำพังวุฒิบัตรหรือใบประกาศนียบัตรเพียงอย่างเดียว ก็ไม่สามารถการันตีได้ว่าครูมีคุณภาพ แต่การเรียนรู้จากประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ผู้ดูแลเด็กที่มีจิตวิญญาณในการเลี้ยงดูเด็ก เราอาจสังเกตได้จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมอง ได้เห็นความคิดและทัศนคติที่ดี ครูมีสุขภาพกาย จิต ที่สังเกตได้ว่าเหมาะสม ที่เราจะฝาก “ลูกไก่ไว้ในกำมือ”

สิ่งสำคัญอีกประการ คือจำนวนครูต่อเด็ก ที่เราพอจะสังเกตได้ว่าในห้องเรียนมีผู้ดูแลเด็กกี่คน และเด็กกี่คน สัดส่วนที่เหมาะสมคือ

เด็กเล็กอายุ ๑-๒ ปี

เด็กเล็กอายุ ๒-๓ ปี

เด็กเล็กอายุ ๓ ปีขึ้นไป

ผู้ดูแลเด็กต่อเด็กต้องไม่เกิน ๑:๕

ผู้ดูแลเด็กต่อเด็กต้องไม่เกิน ๑:๑๐

ผู้ดูแลเด็กต่อเด็กต้องไม่เกิน ๑:๒๐

ยิ่งผู้ดูแลเด็กได้รับผิดชอบดูแลเด็กน้อยคนเท่าใด น่าจะสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพดีเท่านั้น

๕. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการเด็ก

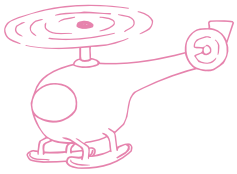
ปัจจุบันแนวคิดในการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย หรือเด็กก่อนวัยเรียนมีหลากหลาย ทั้งนำเข้าจากต่างประเทศที่ประยุกต์ให้เหมาะสมกับเด็กไทย และของไทยๆ บ้านเรา ดังนั้นก่อนตัดสินใจเลือกที่ใด พ่อแม่ควรหาข้อมูลและสอบถามผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้รับผิดชอบด้านการเรียนการสอน และนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาว่าเหมาะสมกับลักษณะนิสัยและความชอบของลูกหรือไม่ เพราะการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก จะช่วยส่งเสริมเชาว์ปัญญาและพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กได้เป็นอย่างดี

๖. ความสมดุลระหว่างค่าบริการกับสถานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

ถึงแม้สถานรับเลี้ยงเด็กนั้นจะดีเพียงใด แต่ถ้าแพงเกินไปก็ไม่ควรเลือก เพราะยังมีสถานรับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดีมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ให้เลือกอีกหลายแห่ง เพื่อลดความเครียดเนื่องจากความฟืดเคืองทางเศรษฐกิจ อันจะก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ทุกวันนี้พ่อแม่มีทางเลือกมากขึ้น... เลือกให้เหมาะสมกับเด็กและครอบครัว

พ่อแม่ ควรมีบทบาทอย่างไร?

ไม่ว่าเลือกสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียนดีให้ลูกแล้ว พ่อแม่จะหายห่วง และหมดหน้าที่ ตรงกันข้ามพ่อแม่ยังคงต้องมีบทบาทในการสนับสนุน และตรวจสอบคุณภาพการให้บริการของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียนนั้นๆ ตลอดเวลา...มิใช่การจับผิด แต่เพื่อช่วยส่งเสริมในส่วนที่เสริมได้ ปัจจุบันมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง ซึ่งจะเป็นตัวแทนของผู้ปกครองที่จะทำให้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ในสถานรับเลี้ยงเด็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยทั่วไปก็มีการรวมกลุ่มของพ่อแม่ ในการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันเอง และกับครูผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กอยู่แล้ว แต่มักไม่เน้นทางการ

ดังนั้น หากผู้ปกครอง ให้ความสนใจ...ก็สามารถรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังสามารถมีบทบาทต่างๆ ได้ เช่น

๑. พูดคุยสื่อสารกับผู้ดูแลเด็กหรือครู เพื่อแลกเปลี่ยน และร่วมกันพัฒนาพฤติกรรมของเด็กให้เหมาะสม

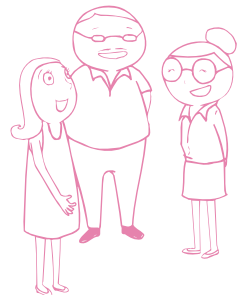
๒. สนับสนุนการเรียนรู้ของลูกสม่ำเสมอ ทั้งปกติ และกิจกรรมนอกห้องเรียน รวมถึงดูแลงานที่เด็กอาจได้รับ มอบหมายให้เตรียมหรือทำไปในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียน โดยช่วยฝึกให้เด็กทำเองให้มากที่สุด และตรงต่อเวลา

๓. ส่งเสริมการอ่าน โดยหาหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับวัย อ่านให้ลูกฟังทุกวัน

๔. สร้างประสบการณ์เสริมนอกห้องเรียน โดยพาลูกไปเรียนรู้ความเป็นจริงของชีวิต ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ในสถานรับเลี้ยงเด็ก

๕. ติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็ก และสถานรับเลี้ยงเด็ก อย่างสม่ำเสมอ ด้วยท่าทีของความเสมอภาคให้เกียรติกันและกัน

๖. ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก และสถานรับเลี้ยงเด็ก

ตัวอย่าง ศูนย์เด็กเล็ก ที่ประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ กรมอนามัย ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘

ศูนย์อนามัยที่	จังหวัด	ชื่อศูนย์เด็กเล็ก	สถานที่ตั้ง	สังกัด	หมายเหตุ
๑	นนทบุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	อบางใหญ่		
	ปทุมธานี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.บึงยี่โถ (ศูนย์ ๒)	อัญญบุรี	อบต.บึงยี่โถ	
	อ่างทอง	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโคศุภราช	อ.เมือง		
	อยุธยา	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองโยธยา	อ.เมือง		
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้านเจษฎา ๖	อบต.ลำไทร อ.วังน้อย	อบต.ลำไทร	
๒	สระบุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลวิหารแดง	อ.วิหารแดง		
	ลพบุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามยอด	อ.เมือง	อบต.เขาสามยอด	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลพบุรี	เทศบาลเมืองลพบุรี	เทศบาลเมืองลพบุรี	
	สิงห์บุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดหัวว่าว	เทศบาลเมืองสิงห์บุรี	อ.เมือง	
	ชัยนาท	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดสังคบ	อ.เมือง		
๓		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบางยายอัน	ต.ห้วยกรด อ.สรรคบุรี	อบต.ห้วยกรด	
	ชลบุรี	ศูนย์เด็กเล็กหนองตอ	ม.๑ ต.ห้างสูง อ.หนองใหญ่	อบต.ห้างสูง	๐๓๕-๒๐๙๒๓๒๒
	ระยอง	ศูนย์เด็กเล็กวัดเนินหย่อง	๔๔ ม.๔ ต.วังหัว อ.แกลง	อบต.วังหัว	๐๓๕-๖๗๒๐๕๗๒
	จันทบุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดห้วยหิน	ต.ซากบก อ.บ้านค่าย	อบต.ซากบก	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลปลาลาธารายณ์ (โรงเรียนวัดทองทั่ว)	ม.๔ ต.คลองนารายณ์ อ.เมือง	เทศบาลตำบล	
	ตราด	ศูนย์เด็กเล็กวัดไผ่ล้อม	วัดไผ่ล้อม ต.บางพระ อ.เมือง	พลับพลาณารายณ์	๐๙-๑๑๕๕๐๐๔
	ฉะเชิงเทรา	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเกาะขนุน	อ.พนมสารคาม	เทศบาลตำบลเทพราช	
	ปราจีนบุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเกาะมะไฟ	ต.เทพราช อ.บ้านโพธิ์		
	สระแก้ว	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองหัว	ม.๙ ต.บ้านหอย อ.ประจันตคาม	อบต.บ้านหอย	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขากรรจ์	ต.ทับพริก อ.อรัญประเทศ	อบต.ทับพริก	๐๓๕-๗๖๒๓๖๙๐

ตัวอย่าง ศูนย์เด็กเล็ก ที่ประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ กรมอนามัย ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘

ศูนย์อนามัยที่	จังหวัด	ชื่อศูนย์เด็กเล็ก	สถานที่ตั้ง	สังกัด	หมายเหตุ
๔	สมุทรปราการ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพรหมบุญชัย	ม.๑๐ ต.บางเมือง อ.เมือง	อบต.บางเมือง	๐๒-๓๔๔๒๒๔๙
	นครนายก	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนครปฐมบ้านหัวหมอนคลอง ๑๕	ม.๗ ต.บึงศาล อ.องครักษ์	อบต.บึงศาล	๐๙-๙๓๒๔๕๒๐
	สุพรรณบุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีบัวบาน	๑/๕ ถ.นางบัวทอง ต.ท่าพี่เลี้ยง อ.เมือง	เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	๐๓๕-๕๒๖๑๓๓
	เพชรบุรี	ศูนย์เด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระเจ็ด	ม.๔ ต.หนองกระเจ็ด อ.บ้านลาด	อบต.หนองกระเจ็ด	๐๓๕-๕๖๒๖๐
	ประจวบคีรีขันธ์	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองหญ้าปล้อง	อ.หนองหญ้าปล้อง	อบต.หนองหญ้าปล้อง	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปราณบุรี (ตลาดปราณ)	ต.ปราณบุรี อ.ปราณบุรี	เทศบาลตำบลปราณบุรี	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านปราโมทย์	ม.๖ ต.บางสะแก อ.บางคนที	อบต.บางสะแก	๐๓๕-๗๖๔๐๐๖
	สมุทรสงคราม	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางจาก	โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดเกษมสรณาราม ชุมชนบางจาก ต.อัมพวา อ.อัมพวา	เทศบาลตำบลอัมพวา	๐๓๕-๗๕๐๓๕๕
	สมุทรสาคร	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองมะขวิด	อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม	อบต.สมุทรสงคราม	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองอ้อมน้อย	ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน	เทศบาลเมืองอ้อมน้อย	๐๒-๔๑๑๙๐๕๒
๕	กาญจนบุรี	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดพระแท่น (พระยา-นาริน)	๒๑๒ ม.๑๐ ต.พระแท่น อ.ท่ามะกา	เทศบาลพระแท่น	
	ราชบุรี	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดอมรญาติสมาคม	ต.ท้านัด อ.ดำเนินสะดวก	อบต.ท้านัด	
	นครปฐม	ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครปฐม	๗๒/๔๒ ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง	เทศบาลนครปฐม	๐๓๕-๒๕๐๒๗
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กห้วยจรเข้ม	อ.เมือง	เทศบาลตำบลนครปฐม	
	นครราชสีมา	ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลสีิ้ว	ม.๒ ต.มิตรภาพ อ.สีิ้ว	เทศบาล	
	ชัยภูมิ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเลิงสง	อ.เลิงสง	เทศบาลตำบลเลิงสง	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบ้านเพชรภูเขียว	ต.บ้านเพชร อ.ภูเขียว	เทศบาล	
	บุรีรัมย์	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคอนสวรรค์	ต.คอนสวรรค์ อ.คอนสวรรค์	อบต.คอนสวรรค์	
		ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดชุมพลมณีรัตน	ต.กระสัง อ.กระสัง	อบต.	
	สุรินทร์	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดศาลาลอย	ต.ในเมือง อ.เมือง	เทศบาล	

ตัวอย่าง ศูนย์เด็กเล็ก ที่ประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ กรมอนามัย ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘

ศูนย์อนามัยที่	จังหวัด	ชื่อศูนย์เด็กเล็ก	สถานที่ตั้ง	สังกัด	หมายเหตุ
๖	ขอนแก่น	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส วัตถุประสงค์	วัดศรีมงคล ด.กุดน้ำใส อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น	อบต.กุดน้ำใส	๐๓๕-๓๗๓๔๓๒
	ร้อยเอ็ด	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแมต	ด.สะอาดสมบุญ อ.เมือง	อบต.สะอาดสมบุญ	๐๓-๕๓๐๔๒๐๕
	หนองบัวลำภู	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศิลาพัฒนาราม	วัดศิลาพัฒนาราม บ้านป่าแดง	อบต.กุดเท่	๐๔-๕๕๕๒๐๕๐
	มหาสารคาม	ศูนย์เด็กเล็กบ้านจอกขวาง	วัดบ้านจอกขวาง ต.หนองแสง	อบต.หนองแสง	
	เลย	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาบอน	อ.วาปีปทุม	อบต.นาข้าว	
	อุดรธานี	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดบุญญานุสรณ์	ต.นาข้าว อ.เขยิดาน	เทศบาลตำบลหนองวัวซอ	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองบัว	ต.หนองวัวซอ	เทศบาลตำบลหนองบัว	
	หนองคาย	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเพิ่ม	๙/๙ ม.๕ ถ.อุดร-สามพร้าว	เทศบาลตำบลหนองบัว	
๗		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านว่าน	ต.สามพร้าว อ.เมือง	อบต.นาแค	๐๕๒-๔๔๓๒๒๐
	ศรีสะเกษ	ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลขุนหาญ	ม.๑ ต.นาแค อ.นาเยีย	อบต.บ้านว่าน	
	มุกดาหาร	ศูนย์เด็กเล็กบ้านหนองแคน	ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ		
	ยโสธร	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเหล่าหมี	ต.ขุนหาญ อ.ขุนหาญ	อบต.เหล่าหมี	
	กาฬสินธุ์	ศูนย์เด็กเล็กบ้านน้ำอ้อม	ม.๒ ต.หนองแคน อ.ดงหลวง		
	อำนาจเจริญ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าหมื่น	ต.เหล่าหมี อ.ดงหลวง		
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าหวน	ต.น้ำอ้อม อ.ค้อวัง		
	อุบลราชธานี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลน้ำปลีก	ต.อู่เม่า อ.ยางตลาด	เทศบาลตำบลน้ำปลีก	
๘		ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร	อ.สิรินธร		
	นครสวรรค์	ศูนย์เด็กเล็กชุมชนอ้ออุ้มถัมภ์ (วัดหนองกลับ)	ต.น้ำปลีก อ.เมือง	เทศบาลตำบลน้ำปลีก	

ตัวอย่าง ศูนย์เด็กเล็ก ที่ประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ กรมอนามัย ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘

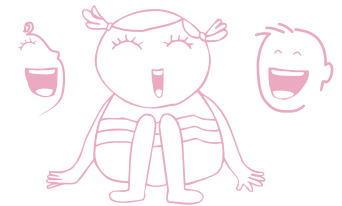
ศูนย์อนามัยที่	จังหวัด	ชื่อศูนย์เด็กเล็ก	สถานที่ตั้ง	สังกัด	หมายเหตุ
๙	อุทัยธานี	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ภายในวัดบวรรัตนาราม	ต.หนองโพ อ.ตาคลี		
	กำแพงเพชร	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาบางแกรก	อ.หนองฉาง	อบต.หนองโพ	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลชาวนารักษ์บุรี	อ.ชาณุวรลักษบุรี		
	พิจิตร	ศูนย์เด็กเล็กบ้านหนองไผ่	ต.โพธิ์ทอง อ.ปางศิลาทอง	อบต.โพธิ์ทอง	๐๖-๕๓๒๙๓๐๒
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเจ๊กวัดวังจี้	กิ่งอำเภอคลองเจริญ		
	พิษณุโลก	ศูนย์เด็กเล็กหัวรอ	ต.หัวรอ อ.เมือง	อบต.หัวรอ	
	อุดรดิตถ์	ศูนย์เด็กเล็กบ้านโคก	ต.บ้านโคก อ.พิชัย	อบต.บ้านโคก	
	ตาก	ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ	ต.ศรีพนมมาศ อ.สลับแล	เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ	
๑๐		ศูนย์เด็กเล็กแม่จะรา	ต.แม่จะรา อ.แม่ระมาด	อบต.แม่จะรา	
	สุโขทัย	ศูนย์เด็กเล็กบ้านโนนด	ต.บ้านโนนด อ.ศรีมด	เทศบาลบ้านโนนด	
	เพชรบูรณ์	ศูนย์เด็กเล็กค่ายขุนผาเมือง	ต.สะเดียง อ.เมือง	อบต.สะเดียง	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองตอง	ต.หนองตอง อ.พาดัง	เทศบาลตำบลหนองตอง	
	เชียงใหม่	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปากว้า	ต.ปากแดด อ.แม่สรวย	อบต.ปากแดด	
	เชียงราย	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านด้า	ต.บ้านด้า อ.ขุนตาล	เทศบาลตำบลบ้านด้า	
	พะเยา	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแม่สลุ	ต.แม่สลุ อ.แม่ใจ จ.พะเยา	อบต.แม่สลุ	
	ลำปาง	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสุภาวาทบ้านแพด	ต.เชียงบาน อ.เชียงคำ	อบต.เชียงบาน	
๑๑		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหล้าดู	ต.เสด็จ อ.เมือง	อบต.บ้านเสด็จ	
	ลำพูน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหล้าดู	ต.บ้านหนองยง กิ่งเวียงหนองล่อง	อบต.บ้านหนองยง	
	แม่ฮ่องสอน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแพะ	ต.แม่ละเรียง อ.แม่ละเรียง	อบต.แม่ละเรียง	
	แพร่	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก IT เฉลิมพระเกียรติ (บ้านโนนใต้)	ต.สูงเม่น อ.สูงเม่น	อบต.สูงเม่น	
	น่าน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปากกลาง	ต.ปากกลาง อ.บัว	อบต.ปากกลาง	

ศูนย์อนามัยที่	จังหวัด	ชื่อศูนย์เด็กเล็ก	สถานที่ตั้ง	สังกัด	หมายเหตุ
๑๐	กระบี่	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ้านราช	ถ.ชัยกุล ต.ปากน้ำ อ.เมือง		
	ภูเก็ต	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเชิงทะเล	ม.๑ ถ.ศรีสุนทร ต.เชิงทะเล อ.ถลาง		
	ระนอง	ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลละอุ่น	ต.ละอุ่นใต้ อ.ละอุ่น		
	พังงา	ศูนย์เด็กเล็กบ้านพองแดง	ม.๓ ต.ท้ายเหมือง อ.ท้ายเหมือง		เทศบาลตำบลละอุ่น
	นครศรีธรรมราช	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดจุฬามณี	ต.นาเตย อ.ท้ายเหมือง		อบต.ท้ายเหมือง
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งใหญ่	ม.๑ ต.ไม้เรียง อ.ฉวาง		อบต.นาเตย
		ศูนย์เด็กเล็กวัดถ้ำสิงห์	อ.เมือง จ.ชุมพร		อบต.ไม้เรียง
๑๒	สุราษฎร์ธานี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านมาบอำมฤต	ม.๑ ต.ดอนยาง อ.ประทิว		
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองกิติ	อ.ดอนสัก		เทศบาล
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักหนู	ม.๒ ต.นาทวี อ.นาทวี		เทศบาลตำบลนาทวี
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพรุ ศูนย์ ๒	ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่		เทศบาล
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยต่อ	ม.๑ ต.ไม้ฝาด อ.สิเกา		อบต.สิเกา
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยวนโมะ	ต.บางด้วน อ.ปะเหลียน		อบต.บางด้วน
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	ม.๑๒ ต.ตะโหมด อ.ตะโหมด		เทศบาลตำบลตะโหมด
	นราธิวาส	บ้านตะโหมด			
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาทอน	ม.๑ ต.นาทอน อ.ทุ่งหว้า		อบต.นาทอน
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนอกตาที่	ม.๒ ต.ตาชี อ.ยะหา		อบต.ตาชี
๑๓	ปัตตานี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่ายสิรินธร	ม.๑ ต.เขาตูม อ.ยะรัง		อบต.เขาตูม
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขาตันหยง	ม.๔ ต.กะลุวอเหนือ อ.เมือง		อบต.กะลุวอเหนือ

บทส่งท้าย

วันที่ลูกน้อยก้าวเดินออกจากบ้านเพื่อไปสู่โลกกว้าง หัวใจของพ่อแม่ทุกคน แม้จะมีความห่วงใย แต่ก็เป็นเวลาแห่งความสุข และตื่นเต้นไปด้วยกับลูก...เพราะเป็นพัฒนาการที่ทุกชีวิตควรจะได้เรียนรู้ และเติบโต พ่อแม่...คือบุคคลสำคัญยิ่ง ที่จะช่วยให้ช่วงเวลาทองของชีวิตน้อยๆ นั้น ดำเนินไปด้วยความราบรื่น พ่อแม่ คือ ผู้สร้าง ผู้ชี้แนะ และเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูก

เลือกสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพ...ไม่ยากอย่างที่กังวล ขอเพียงพ่อแม่เข้าใจ และร่วมเรียนรู้ไปกับลูก เพื่อให้การเรียนรู้ในช่วงแรกเริ่มดำเนินไปด้วยดี สำหรับวันนี้และวันต่อๆ ไป

๑. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
คู่มือการดำเนินงานโครงการศูนย์เด็กเล็กน่ายุ.
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
๒๕๔๙.
๒. สถาบันครอบครัวรักลูก.
เตรียมลูกให้พร้อมก่อนไปโรงเรียน.
ไม่ปรากฏสถานที่และปีที่พิมพ์.
๓. ศศิธร ไพฑูริกุล.
เทคนิคเสริมเชาว์ปัญญาให้กับลูกรักตัวน้อย.
ไม่ปรากฏสถานที่และปีที่พิมพ์.
๔. แปลนพับลิชชิง. **คู่มือพัฒนาการเด็ก.**
สำนักพิมพ์รักลูก. ๒๕๔๕.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายแพทย์สมยศ เจริญศักดิ์ อธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์บวร งามศิริอุดม รองอธิบดีกรมอนามัย
นายพิษณุ แสนประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
นางฉันทนา ลิ้มนิรันดร์กุล หัวหน้ากลุ่มอนามัยสถานบริการสาธารณะ
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

คณะผู้เรียบเรียง

นางณิรนา อากาศรัส นักวิชาการสาธารณสุข ๗ ว.
นางสาวดรรชนี มหษานิกะ นักวิชาการสาธารณสุข ๗ ว.
นางวิมลศิริ วิเศษสมบัติ นักวิชาการสาธารณสุข ๗ ว.
นายนิสิต อินลี นักวิชาการสาธารณสุข ๓

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๔๒๖๑ โทรสาร ๐-๒๕๕๐-๔๒๖๓